

תוספת שבת

שים לב!
זמן הדלקת
נרות שבת
מוקדם
ב 9 דקות
כל שבוע

זמני הדלק'נ' שבת מוקדם שבת פראשית

ירושלים: 5:26 מוקדם: 5:16

בני ברק: 5:40 מוקדם: 5:30

מודיעין עילית: 5:34 מוקדם: 5:24

חיפה: 5:35 מוקדם: 5:25

מדברי רבותינו זצוק"ל ושיבדלחט"א במעלת תפילת מנחה בערש"ק וקדושת השבת

דברי חיזוק בסגולת התוספת שבת לקראת פראשית

וכן סיפר הגאון רבי רפאל הכהן קוק זצ"ל, רבה של טבריה, שפעם כאשר בא לבית מרן הגרי"ז זצ"ל בערב שבת ראה את מרן עם שקיעת החמה נוטל את כובעו ואת מעילו, עומד ואומר: 'מזמור שיר ליום השבת'. ושאלו ר' רפאל זצ"ל: 'האם צריכים ללבוש המעיל והכובע ולעמוד בשעה שאומרים 'מזמור שיר ליום השבת'? אמר לו מרן זצ"ל 'אכן כן'. שאלו ר' רפאל, האם הטעם הוא ע"פ מה שכתוב בגמ' במסכת שבת 'כך היה מנהגו של ר' יהודה בר אלעאי - ערב שבת מביאים לו ערבה מלאה חמין, ורוחץ פניו ידיו ורגליו ומתעטף ויושב בסדינין המצוייצין ודומה למלאך ה' צבקות'. אמר לו מרן זצ"ל: 'איננו מחקים את המלאכים'. אלא, הטעם ע"פ מה שכתוב בגמ': 'דאמר ר' חנינא 'בואו ונצא לקראת שבת מלכתא, ואמרי לה 'לקראת שבת כלה מלכתא'. סיים מרן זצ"ל ואמר: 'וכי את המלך אפשר לקבל ללא כובע וחליפה? וכי את המלך אפשר לקבל בשייבה? והרי מפני כבוד המלכות צריכים ללבוש הכובע והחליפה ולעמוד ולומר 'קבלת שבת'!"

ובעומדינו בשבוע שלאחר פראשית בראשית בו ראינו שוב על עונשי האדם לחטא עץ הדעת, ראוי להביא את דברי מרן הח"ח זצ"ל המובאים בספר 'חפץ חיים על התורה' וז"ל - 'כמה נואלו המה קטני אמונה שמאחרים לקבל את השבת וממהרים לצאת, כי הלא כל ששת ימי המעשה יונקים מן הקללה שנתקלל אדם הראשון 'בזעת אפיך תאכל לחם', ורק השבת לבדה יצאה מכלל הקללה והקב"ה בכבודו "ברכו וקדשו". ותחת אשר - ובעצמו ברך את היום הזה בעלי השכל ממהרים להיכנס אל השבת לקבל ברכתה בשביל שלא להיכנס כ"כ מהר אל קללת -ומאחרים לצאת מהפכים הם את הסדר, מאחרים הם - ששת ימי המעשה להיכנס אל הברכה ונחפזים הם לצאת ממנה ולהיכנס במהרה אל הקללה של ששת ימי המעשה. אשרי מי שזוכה למהר בקבלת השבת ולאחר לצאת ממנה, כדי -להבין זאת לקבל ברכת ה' הבאה ממילא למקבלי שבת", עכ"ל.

אמר הרה"ק ה'אמרי אמת' זי"ע, שהמדקדק ב'תוספת שבת' הרי הוא ניצול מד' מיתות ב"ד ומכריתות, וכל כך למה, דכל עניין המיתה באה בעטיו של חטאו של אדם הראשון שאכל מעץ הדעת שאסר עליו הקדוש ברוך לאכלו, וב'אור החיים' הק' (בראשית א כט בשם מד"ר כא) כתב שכל האיסור היה רק ליום השישי ואילו היה ממתין באכילתו עד כניסת השבת קודש מאז כבר היה מותר לו לאכלו אלא שהוא הקדים המאוחר. ואם כן בעת אשר אנו מקדימין וממהרים לבוא אל יום השבת קודש בקבלת 'תוספת שבת', מכפרים אנו על אותו החטא (הקדמה תחת הקדמה), וממילא פטורים אנו מעונש המיתה הנגזר בגינו.

סיפר הגאון הגדול רבי יחזקאל אברמסקי זי"ע על זקינו הרידב"ז זי"ע (בסוף ימיו היה רבה של צפת ונלב"ע בר"ה תרע"ד) שבעת שכינה כרבה של העיר סלוצק המעטירה, חלה מאד ושכב על ערש דווי, באחד הימים נרדם הרב וירא בחלומו שחברי ב"ד של מעלה יושבים ודנים אותו, והנה עומדים הם לפסוק שעליו להסתלק מן העולם, בראותו כן, החל הרידב"ז להתחנן על נפשו שישאירוהו בהאי עלמא כי עומד הוא באמצע כתיבת ביאורו על הירושלמי, ובאם יעלוהו לשמי רום לא יצא החיבור לאור עולם, אך מן השמים ענוהו, שיבוא אחר וישלים את החיבור, הוסיף הרידב"ז לומר שהוא עומד לימין הרבה אלמנות ויתומים לפרנסם ולספק להם את כל צרכיהם, ומי יתן להם אכלם אחר שהוא יסתלק מן העולם, ענו לו, בוא יבואו שני 'בעלי חסד' תחתיו והם יעזרו לאלמנות. עד שעמד הרידב"ז ואמר הרי מ'ליל שישי' כבר פרושה המפה על שולחני לכבוד שבת קודש, ואני ובייתי מקבלים את השבת בעוד היום גדול בתוספת הראויה לשמה, כשמוע כן הדיינים בבית דין של מעלה, פסקו, שבזכות זה ישאר בעולם הזה עוד שנים רבות, ואכן זכה לסיים את חיבורו על הירושלמי ואף לעלות לארץ הקודש ולכהן כרבה של צפת ומאותה שעה קבל על עצמו גם הגר"י אברמסקי זצ"ל מנהג טוב זה, כפי שנהג חמיו הרידב"ז זצ"ל.

"תוספת שבת" מצילה מעונש מיתה

על הפסוק "ויכל אלוהים את יום השביעי ויקדש אותו" (בראשית ב' - ב') כתב רש"י וז"ל: רבי שמעון אומר בשר ודם שאינו יודע עתיו ורגעיו צריך להוסיף מחול על הקודש, אבל הקב"ה שיודע עתיו ורגעיו נכנס בו כחוט השערה, ונראה כאילו כילה בו ביום.

וכתב ע"ז רשכבה"ג מרן הגראי"ל שטינמן זי"ע"א בספרו "אילת השחר" כאן וז"ל: משמע שאם היה אפשר לצמצם בזמן כניסת השבת היה מותר לעשות מלאכות עד כניסת השבת, ומה עם תוספת שבת?...ובהמשך דבריו כתב על המשנה באבות (ה' ו') 'דברים נבראו בערב שבת בין השמשות' והנה לפנינו יתברך ידוע שדברים אלו נבראו ביום ששי, אלא שדברים אלו נבראו בזמן הנקרא אצל בני אדם בין השמשות, ויש טעם למה הם נבראו דווקא בבין השמשות...ובהמשך דבריו כתב: הקב"ה לא עשה

כתב ה'אמרי אמת' זי"ע, שהמדקדק ב'תוספת שבת' הרי הוא ניצול מד' מיתות ב"ד ומכריתות, וכל כך למה, דכל עניין המיתה באה בעטיו של חטאו של אדם הראשון שאכל מעץ הדעת שאסר עליו הקדוש ברוך לאכלו, וב'אור החיים' הק' (בראשית א כט בשם מד"ר כא) כתב שכל האיסור של עץ הדעת היה רק ליום השישי ואילו היה ממתין באכילתו עד כניסת השבת קודש מאז כבר היה מותר לו לאכלו אלא שהוא הקדים המאוחר. ואם כן בעת אשר אנו מקדימין וממהרים לבוא אל יום השבת קודש בקבלת 'תוספת שבת', מכפרים אנו על אותו החטא (הקדמה תחת הקדמה), וממילא פטורים אנו מעונש המיתה הנגזר בגינו. ואכן בפרשיות אלו של תחילת חומש בראשית ראינו עוד כמה דברים בהקשר לקדושת השבת וביא חלק מהם: בפרשת בראשית

את נשמתן של השדים, ובא לברוא את גופן וקידש השבת ולא בראן וכו', וצ"ע דבחגיגה טז. מבואר שאוכלין ושותין כבני אדם, הרי דיש להם גוף (ובפירוש עץ יוסף במדרש כתב שיש להם גוף שאינו בשלימות ולכן נקרא שאין להם גוף ע"ש) עד כאן מהספר אילת השחר.

**דברי חיזוק ממרן פוסק הדור הגר"נ קרליץ זצוק"ל בענין יום השבת
וכן בענין במדרגת הבטחון לב"ש וב"ה. (ביצה ט"ז)
לרגל יומא דהילולא כ"ג תשרי**

ת"ח גדולים, במשך עשרות שנים. וכשסיים הלכות שבת, עבר ללמד הלכות עירובין, וכשסיים זה, חזר שוב להלכות שבת.

דברי פתיחה לחוט שני חלק ד

אנו מברכים בקידוש "ברוך אתה ה' אשר קדשנו במצוותיו ורצה בנו ושבת קדשו באהבה וברצון הנחילנו". והנה בכל ברכות המצוות אומרים 'וציוונו' על המצוה, וכאן על השבת אנו מאריכים על זה ששבת קדשו הנחילנו, דהיינו ששבת קדשו של הקב"ה, שקידש את יום השביעי שבו שבת מכל מלאכתו ובירך אותו והנחילנו, דהיינו שכל הלכות שבת שנצטוונו עליהם הם רק אחרי שהנחילנו את שבת קדשו, ולכן יש לנו שייכות למצוות השבת, שהרי לגויי הארצות שלא הנחילם את השבת אין להם שייכות למנוחת השבת, וכן חוזרים על זה בחתימת הברכה "כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל העמים, ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו ברוך וכו' מקדש השבת". והנה בפרשת יתרו [שמות כ' י"א] כתיב על השבת "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וכו' וינח ביום השביעי על כן ברך ה' את יום השבת ויקדשהו". ובפרשת ואתחנן [דברים ה' ט"ז] כתיב "וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויוציאך ה' א' משם ביד חזקה ובזרוע נטויה על כן צוך ה' א' לעשות את יום השבת".

מבואר שהתורה הקד' מצווה אותנו על השבת מפני שהקב"ה שבת ביום השביעי מבריאת העולם. עוד מבואר, שהתורה הקד' מצווה אותנו על השבת מפני "כי עבד היית בארץ מצרים ויוציאך ה' משם". והיינו שעצם קדושת השבת הוא "זכר למעשה בראשית", אבל איך זכו ומתי זכו ישראל במצוות השבת, הוא ע"י יציאת מצרים, שבחר בנו לעם ונתן לנו מצוות, ואחת מן המצוות היא מצות השבת, וזהו "זכר ליציאת מצרים". ושבת קודש זוהי הנהגה של הקב"ה בעולם, שברא את העולם בששה ימים ונח ביום השביעי, וכשהוציאנו ממצרים נתן לנו הקב"ה את המתנה הזו של שבת כביכול להשתתף בהנהגה של הקב"ה של "וישבות", וזה קיבלנו ביציאת מצרים. עיין ברמב"ן בפרשת ואתחנן מה שכתב בענין זה.

ואפשר להוסיף עוד, דהנה בסוף פרשת המן [שמות ט"ז ל"ב] כתיב "למען יראו את הלחם אשר האכלתי אתכם במדבר בהוציא אתכם מארץ מצרים", המן הוזכר בפסוק כחלק מענין יציאת מצרים, ובפסוק כ"ט כתיב "ראו כי ה' נתן לכם את השבת על כן הוא נתן לכם ביום השישי לחם יומים וגו'". מבואר שהתורה הקד' מזכירה את המן כחלק מיציאת מצרים. עוד מבואר בפסוק, שהמן מלמד על השבת, וכשמזכירים את יציאת מצרים הרי הוא מזכיר את השבת. וכשאומרים "וזכרת כי עבד היית במצרים" היינו שהשבת מזכיר לנו שהמן הוא חלק מיציאת מצרים להזכיר לנו את השבת. והנה כתיב [שמות שם ד'] "ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו

מלאכות אלא כביכול דיבר, וכדתנן באבות "בעשרה מאמרות נברא העולם" ולפי"ז וישבות מכל מלאכתו הכוונה ששבת ממאמרות, וצ"ב הלשון "מכל מלאכתו אשר עשה" דלכאורה שבת ממלאכה אשר עשה. ובמדרש רבה כתב שהקב"ה ברא

ברמב"ם כתב (הל' שבת פרק ל' - ב') איזהו כבוד, זה שאמרו חכמים שמצוה על אדם לרחוץ פניו ידיו ורגליו בחמין בערב שבת מפני כבוד השבת ומתעטף בציצית ויושב בכבוד ראש ומיחל להקבלת פני השבת כמו שהוא יוצא לקראת המלך. וחכמים הראשונים היו מקבצין תלמידיהן בערב שבת ומתעטפים ואומרים בואו ונצא לקראת שבת המלך, והיינו דהכבוד היותר גדול הוא שרבים וגדולים יוצאים להקבלת שבת. ומפני זה נהגו מאות בשנים להתאסף בציבור ולומר מזמורים ושבתים לכבוד השבת, והוא יקרא דשבתא כשמתאספים צבור גדול, והוא קיום של כבוד שבת ממש, והמזלזל בזה ואינו משתתף הרי הוא מראה בעצמו שאינו חש לכבוד השבת, והוא כמלך שיוצאים לקראתו והוא אינו יוצא, על כן יש על כל אחד ואחד להזדרז לבוא בזמן הראוי להקביל פני השבת, ויזכה להמבואר שם בגמ' ל"נחלה בלי מצרים"...

ובהמשך כתוב: ולפי"ז דרך משל אם שקיעת החמה היא בשעה שש, אזי לפחות כעשר דקות קודם לכן כבר אסור בעשיית מלאכה מדין תוספת שבת, ובערב יו"כ אסור באכילה ובמלאכה באותו הזמן, אף אם לא קיבל להדיא קבלת שבת או יו"כ, וכן אין לו לעשות מלאכה או להתפלל מנחה בזמן הסמוך לשקיעת החמה דעל כרחו הוא שבת לגביו. ויש לעשות החשבון שיסיים את תפילת שמו"ע של מנחה לפני זמן זה ולא שיתחיל אז שמו"ע... (חוט שני ח"ד)

הנוסע בערב שבת למקום רחוק עם מכונית ויש מי שמכין לו צרכי שבת, צריך לחשב שיוכל להגיע קודם שבת, וכן לחשב שאם יהיה איזה עיכוב או תקלה שיוכל להגיע קודם השבת. ומעשה בהגאון רבי שלמה שמשון קרליץ זצ"ל שנסע סמוך לשבת והיה לאוטובוס תאונת דרכים ונפצע מכך הוא ואנשים אחרים שהיו באוטובוס, ואמר ע"ז מרן החזו"א זללה"ה שזה שזכות התורה שהוא לומד ויגע בה לא הגינה עליו זו אינה קושיא שהרי לפעמים מגיע גם לצדיק איזה עונש, אבל קשה מאי טעמא לא הגינה זכות התורה על שאר הנוסעים שלא ינזקו, ואמר שצריך לעיין אם הנסיעה היתה באופן שאסור היה לנסוע בערב שבת ועל כן לא הגינה עליהם זכות התורה. ואלו שנוסעים במכוניותיהם סמוך לכניסת השבת לאחר הצפצוף המודיע שזה הזמן הסמוך לשבת, יש בזה פריצת גדר בחומת שמירת השבת וזלזול בכבוד השבת, שמראים שעדיין לא מוכנים לשבת.

סיפר רבינו: היתה לי קביעות, מידי שבוע, ללמוד לכל הפחות פעם אחת בשבוע, איזה דין אחד לכל הפחות מהלכות שבת, כבר מצעירותי. כך היה שבוע אחר שבוע, בלי לדלג אף שבוע אחד. ואפשר שמפני כן זכיתי ללמוד וללמד, ובפרט הלכות שבת, ולחבר ארבעת ספרי "חוט שני" על הלכות שבת. [וכידוע רבינו מסר שיעור על הלכות שבת ועירובין מידי מוצאי שבת בפני

וכן משמע במעשה דהאי קצב [שבת קי"ט ע"א] דיש לעשות כשמאי וכו', עכ"ל.

ולכאורה אינו מובן דאם הלל מודה שמדת שמאי עדיפא טפי, א"כ מדוע לא נהג כשמאי שכל יום הכין לכבוד שבת. ובפשטות לומדים שהלל שהיה לו את ההנהגה של בטחון בה' - של "ברוך ה' יום יום" לא רצה לבטל את ההנהגה הזו מפני כבוד שבת. אמנם לפי מה שביארנו יש להוסיף, שהלל קיים את הזכרון שבת בכל ימות השבוע ע"י הבטחון של "ברוך ה' יום יום". שהרי ה"ברוך ה' יום יום" נלמד מן המן שירד "דבר יום ביומו" שהיה לימוד של בטחון בה', ובאותו המן שהוא בטחון בה' כתיב "ראו כי ה' נתן לכם השבת על כן הוא נותן לכם ביום השישי לחם יומים", הרי שמי שחי בהרגשה של המן - של בטחון בהשי"ת של "ברוך ה' יום יום" הרי הוא חי בהרגשה של שבת שזה מזכיר לו את יום השבת שאז המן לא ירד, וזוהי היתה הנהגתו של הלל. אבל שמאי העדיף שלמעשה יעשה בכל יום זכרון של יום השבת. ומי שאינו חי בהרגשה של בטחון מוחלט של "ברוך ה' יום יום" עדיף שיעשה בפועל כל יום מימות השבת איזה הנהגה של זכרון ליום השבת, ולזה כתב באור זרוע שמדת שמאי עדיפא טפי. יהי רצון שנזכה להיות בין הבוטחים בשמו ית' באמת, ויהיה חלקנו עמהם ולעולם לא נבוש.

דבר יום ביומו למען אנסנו וגו', עוד כתיב "המאכילך מן במדבר אשר לא ידעון אבותיך למען ענותך ולמען נסותך וגו'". הרי שכל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר וניתן להם המן דבר יום ביומו ולא היה להם יותר מזה, היה זה לימוד של בטחון בהשי"ת, חיים במצב של ירידת המן - הוא חיים של בטחון בהשי"ת. והמן שהיה דבר יום ביומו וביום שישי "הוא נותן לכם לחם יומיים", הרי שחיים עם המן - הוא חיים עם בטחון בהשי"ת וזה גופא מזכיר לנו את השבת שאז לא ירד המן, הרי שאחרי ההקדמה שבמין יש לימוד של לחיות עם בטחון בה', יש במין דבר נוסף והוא השבת, יוצא שבמין יש את הבטחון בה' ויחד עם זה שה' נתן לנו את השבת.

ובמס' ביצה [ט"ז ע"א] תניא, אמרו עליו על שמאי הזקן כל ימיו היה אוכל לכבוד שבת, מצא בהמה נאה אומר זו לשבת, מצא אחרת נאה הימנה מניח את השניה ואוכל את הראשונה, אבל הלל הזקן מדה אחרת היתה לו שכל מעשיו לשם שמים שנא' ברוך ה' יום יום. ועיין בדרכי משה [או"ח סי' ר"נ] שהביא בשם האור זרוע וז"ל, מצוה להכין מיום ראשון בשבת, לשבת, כמו שעשה שמאי שאכל כל ימיו לכבוד שבת, ואע"פ שאמרו שם בגמ' אבל הלל הזקן מדה אחרת היתה בו שכל מעשיו לשם שמים וכו', הכי פירושו שאע"פ שכל מעשיו לשם שמים היתה בו מדה זאת, אבל גם הלל מודה שמדת שמאי עדיפא טפי,

מדוע מספר הקרואים בתורה בשבת יותר מכל הימים טובים? ולמה ביו"ט אין קבלת יו"ט? ומה יותר חמור בחילולו שבת או יו"כ?

שאומרים 'בואי כלה' וקבלת שבת היא קבלת פני השכינה... כל מהות השבת היא שהעולם על ידי גילוי ענין חידוש העולם, ונשאר השם לבדו ביום - כולו שובת השבת, והאישיות של שבת הוא הי"ת המשרה שכינתו בתוכנו דרך ייחוד הי"ת מקיף את כל השבת, נמצא שכאשר נכנסת השבת מציאות העולם. ולהכי יש מצווה מיוחדת של קבלת שבת, שלא שייך לקבל פני שום מצווה - שמצווה היא צווי על מעשה ואינה אישיות בעלת הרגשים שצריך לכבד על ידי קבלת הפנים, ושתאמר 'אם אב אני איה כבודי' (מלאכי א'). אבל שבת קודש שמו של הקב"ה - וקבלת שבת היא קבלת פני השכינה.

עוד עורר מאוד הגר"ש פינקוס זצ"ל בספרו "שבת מלכתא" וז"ל: "כאן המקום לעורר על ההכנות של הרגע האחרון עם כניסת השבת, ולפעמים כבר כמעט אחר השקיעה עוד מסתובב בבית ומסלק חפצי מוקצה כלאחר יד שזה ממש נגד ההלכה, כמ"ש הרמב"ם (פ"ו חו"מ) "כדי שלא תכנס השבת והוא אינו פנוי". ובהל' שבת פ"ל "ויושב בכבוד ראש מייחל להקבלת פני השבת כמו שהוא יוצא לקראת המלך" היינו שבשעה שהשבת נכנסת צריך שיהיה פנוי ומחכה לבוא השבת שהיא קבלת פני השכינה. והנה כמה רחקנו מהמסופר על אבותינו, שהיו גומרים את כל הכנותיהם כבר בחצות ער"ש והיו פנויים כל אחר חצות היום לקבלת פני השכינה. ויש בזה תרתי: חדא, לכבד את מלך הכבוד שבא אלינו עם כניסת השבת, ושנית, שכל איכות הקדושה של כל השבת תלויה בזה, שאת קדושת השבת אין בידינו להשיג על ידי שום השתדלות שנוכל לימר, אשלים ההשתדלות אח"כ במשך הלילה ויום, שזה בידו של הקב"ה שרק הוא ית' מקדש השבת, שכפי ההכנה והצפיה באה אח"כ הקירבה הנוראה של השבת".

קדושת 'שבת קודש' היא המקור לקדושת ישראל וכל המועדים, וכפי שחותמין בתפילה "מקדש השבת וישראל והזמנים", ובתפילת ליל שב"ק "וקדשתו מכל הזמנים". וכן מצינו בלבוש (סי' תכ"ג סק"א) שמספר הקרואים בקריאת התורה תלוי לפי קדושת היום, שבכל יום רק ג' אנשים, בר"ח שקדוש יותר קוראים ד' אנשים, ביום טוב חמשה אנשים, ביום כיפור ששה, ובשבת שבעה. הרי לנו שקדושת שבת גדולה מקדושת יו"כ. וכ"כ הרמח"ל (דרך ה' ח"ד פ"ז אות ה') שיש כמה ימי קודש מלבד השבת, "אמנם כולן למטה ממדרגת השבת, השפעתה וקידושה". ולאחר מכן הוא מפרט את ענייני שאר המועדים וביניהם גם יום כיפור. וכמו"כ אנו רואים זאת ממה שחילול יום כיפור מחייב כרת, משא"כ חילול שבת מחייב סקילה שחמורה יותר.

וכתב הסטייפלער - זצ"ל ב"חיי עולם" (ח"ב פ"ח) שעל קדושת שבת נאמר בגמרא 'דלא עבידי לגלוי'. ענין מיוחד לשבת הוא ענין "קבלת שבת". הנה לא מצאנו קבלת יו"ט או קבלת איזו מצווה אחרת ומדוע רק בשבת יש את ענין קבלת הפנים?

באר את הענין בטוב טעם הגר"ש פינקוס זצ"ל בספרו "שבת מלכתא" וז"ל: "הנה בכלל ענין השבת רואים אנו בדברי חז"ל שמתייחסים הם אל השבת כאל אישיות וכמאמר חז"ל (בר"י א"א ט'): "אמרה שבת לפני הקב"ה וכו'" מה שלא מצאנו כן בשום מצווה אחרת חוץ מהתורה עצמה, שיהיו התפילין מדברים או המזוזה או השופר. אבל אצל השבת - השבת מדברת, השבת באה, השבת הולכת, קבלת שבת, מלווה מלכה. ישנה אישיות הנקראת "שבת" ואותה מקבלים ולכבודה מכינים... אבל האמת שהאישיות של השבת אינה השבת, אלא השכינה הקדושה ששבת היא שמו של היינו כלפי השכינה הקדושה "הקב"ה, ומה

בכח הקידוש והשותפות עם הקב"ה לעצור את חיית הטרף! סיפור מופלא מהספר הנפלא 'פניני פרשת השבוע' מאת הרב אשר קובלסקי שליט"א

הוא התעטף בשרעפים, והחל מתנועע בדבקות עצומה. אחר כך פתח ואמר: 'חבל, כה חבל שלא באת קודם, לפני שקידשתי על היין. אילו היית בא אז, יכול הייתי להפעיל את כח השפעתי כשותף ביצירת העולם כולו, ולעצור את כוחות הרשע...'.

רבי שלומק'ע נאנח, ושב והתעטף בשרעפי קודש. המעמד היה נורא הוד, ניכר היה כי קדוש ישראל משוטט בעולמות העליונים, מחפש מוצא מצרת בני ישראל. הוא ירד וטבל במקוה, ולאחר שעלה, ניצור ואמר: 'הרי כבר קידשתי על היין, אני כבר שותף עם הקדוש ברוך הוא... וכשותף, הריני יכול לקבוע כי הרשע הנאצי יספוג מהלומה קשה, יפול ויתרסק ולא יקום עוד, ושערה לא תיפול מראש אף יהודי השוכן בציון!'. העומדים סביב נחרדו מדברי הצדיק, הגוזר גזירה בכוח השותפות שבקידוש ליל שבת. הם האזינו לדבריו במורא ופחד, אך נרגעו קמעא בשומעם את קביעתו הנחרצת...

לימים, התברר כי אכן באותו לילה פרץ רומל קדימה, בראש צבא אדיר מימדים שכלל למעלה ממאה אלף לוחמים, קרוב לחמש מאות מטוסים וטנקים רבים. אך לאחר התקדמות קלה נאלץ לעצור, וכנגד כל הסיכויים הצליח הצבא הבריטי להכניעו ולהנחית עליו מכה קשה, שאילצה אותו לסגת לאחר שספג אבידות כבדות בכל שורות צבאו...

כי זהו כוחו של הקידוש. עוצמתו רבה, יכולותיו עצומות. כל יהודי הופך לשותף, בעל יכולת לקבוע, בעל שליטה בנעשה. את הדקות היקרות של הקידוש יש לייקר, להתכונן אליהן, להיערך, להתבונן בעובדה כי זכינו להכריז שבורא עולם ברא את עולמו בששה ימים ושבת ביום השביעי, ובכך נהפוך לשותפיו הנאמנים בבריאה כולה!

מעניין לציין, את מה שביאר הרה"ק מטשורטקוב זי"ע, כי מסיבה זו אנו ממהרים להיפרד מהמלאכים המלווים אותנו בשובנו הביתה בליל שבת, ואומרים להם 'צאתכם לשלום'... במבט ראשון הדבר נראה מוזר - מדוע שנשלח את המלאכים מיד? מדוע לא נבקש מהם להישאר עמנו לשעת סעודת השבת כולה? התשובה טמונה בנוסח 'צאתכם לשלום', הרומז לעזיבת המלאכים את הבית מיד, עוד לפני הקידוש, כדי לגלות לנו עובדה יקרה: המלאכים אינם נותרים איתנו בעת הקידוש, הם אכן ממהרים לעזוב... מלאך הרואה בן אנוש מגיע לדרגת שותפות עם בורא עולם, מתמלא קנאה, אינו יכול לראות את המחזה הנורא הזה... לפיכך, אנו מבקשים מהמלאכים לעזוב את הבית לפני הקידוש, כדי שלא יראו לאיזו דרגה אנו מגיעים, דרגה שהם אינם יכולים לגעת בה...

זהו פלא מופלא: יש לנו רגע בלעדי, בו אנו הופכים לשותפים עם בורא עולם, בדרגה גבוהה יותר ממלאכי מעלה שרפי קודש! יש לנו הזדמנות חד שבועית, בה אנו הופכים שותפים בעלי השפעה רבה, בעלים של ממש על עולם ומלואו, וברצוננו ובכוחנו נוכל לשנות, להפוך, לשפר, לקבוע!

היה זה בעיצומה של מלחמת העולם השנייה. התבערה הנוראה התחוללה באדמת אירופה, והידיעות על השואה האיומה הגיעו עד לארץ הקודש, זורות פחד ואימה בקרב העם היושב בציון. מלכתחילה, היה ברור כי שאיפתו של העמלק הנאצי היא להשתלט על העולם כולו, תוך 'ניקוי' כל פינות תבל מכל מי שבשם ישראל ייקרא.

להט החרב הנאצי המתהפכת על ראשם של יהודי אירופה, לא ידע שובעה. בזו אחר זו כילו הנאצים ערים ועיירות, קהילות ומשפחות, אשר קידשו שם שמיים בחייהן ובמותן על שמו יתברך, תחת מכונות ההשמדה האינטנסיביות. ככל שהלך וגבר זרם הידיעות על המתרחש תחת שמי אירופה הבורחים, ככל שהתרבו החדשות הרעות מהאדמה ספוגת הדם והדמעות, הלכו החרדה והאימה וקנו שביטה בלב. בשלב מסוים, כבר לא נותר ספק בדבר כוונתו של המשטר הנאצי. כוחות גרמניה ואיטליה התאחדו יחדיו, חצו את גבולות אירופה והחלו כובשים נתחים נכבדים מאדמת אפריקה. תוכנית המשטר הנאצי היתה ברורה - לכבוש את כל מה שנשאר מהמזרח התיכון, ולהשתלט על יבשת אסיה כולה.

היישוב היהודי הקטן בארץ ישראל, היה נתון במתח גורלי. לא היה לאיש ספק מה יעלה בגורל היהודים אם התוכנית הגרמנית תעלה יפה חלילה. הפחד הפך לחרדה, האימה לבהלה. מארץ ישראל הקטנה לא היה לאן לברוח, אירופה כולה היתה כבושה, וגם במזרח התיכון - לא היה מקלט בקרב המדינות המוסלמיות השכנות. מפורסמים סיפורי המופת סביב תפילותיהם של עם ישראל בראשות גדולי ישראל באותה תקופה קשה, בכותל המערבי ובציון האור החיים הקדוש. היו אלה ימי מתח נוראיים, בהם היה ברור כי לשלטון הבריטי בארץ אין כמעט סיכוי להילחם מול הצבא הגרמני החזק, ונראה היה כי זה ענין של זמן עד שארץ ישראל תיפול שדודה בידי חיית הטרף הנאצית... למרות חולשת הצבא הבריטי, בהיותו עייף ותשוש ממהלך המלחמה, הצבא הגרמני התכונן לקרב באופן מוקפד. המצביא רומל עטור הנצחונות והשבחים נשלח במיוחד מגרמניה, לפקד על קרב הפריצה נגד הכוחות הבריטים בשלהי שנת תש"ב. עד אז עמדו הכוחות הגרמנים במצרים, נערכים לפריצה צפונה נגד כוחות בעלות הברית.

היה זה בליל שבת. בשעה מאוחרת, הגיע החסיד רבי שלמה אליעזר הלפרין זצ"ל, מקורבו ואיש סודו של הרה"ק רבי שלומק'ע מזוועהיל זי"ע, למעון הרבי. ר' שלמה הגיע במרוצה, פניו חיוורות, ובקול לא לו לחש לרבי 'שמעתי אומרים כי הנאצים פרצו צפונה, והם שועטים לכיוון ארץ ישראל...'. משמעות הבשורה היתה ברורה. ענין של כמה ימים עד שארץ ישראל כולה תימחץ תחת המגף הנאצי. גורל היהודים גם הוא ברור, ולא לטובה...

רבי שלומק'ע שמע את הבשורה הקשה ונחרד. עיניו נעצמו,